

Organizacja procesu integracji w Europie,
instytucje unijne i budżet

ORGANIZACJA UE

Struktura UE – trzy filary

TWE – jasny podział na sprawy objęte:

- wspólnotową metodą podejmowania decyzji (procedura ponadnarodowa)
- współpracą międzyrządową

Trzy filary pod „dachem” UE.

Traktat Rzymski

Ponadnarodowość – dwa główne wymiary:

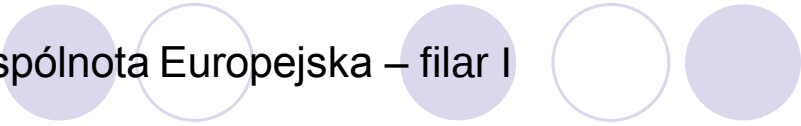
1. procedura podejmowania decyzji – konieczność podporządkowania się decyzjom większości
2. jurysdykcja Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (ETS) – orzecznictwo i interpretacja traktatów:
 - UE może wprowadzić regulację prawną w obszarze, w którym takiej regulacji **nie** przewidywały wprost traktaty, jeżeli jest to **konieczne** do realizacji celów traktatowych

Ponadnarodowość – dwa problemy

1. Zasadniczo **nieograniczony** transfer suwerenności na poziom unijny
 - szerokie cele TWE oraz jurysdykcja ETS
 - „awangarda” kontra „sceptycy”
(nowa odsłona sporu:
nurt federalistyczny – współpraca międzyrządowa)
2. Inicjatywy integracyjne **poza** strukturami UE
 - np. Układ z Schengen, 1985 (swobodny przepływ ludzi)
 - jedność wspólnego rynku i napięcia między państwami członkowskimi

Traktat z Maastricht (TUE)

1. Struktura oparta na trzech filarach
– jasny podział na sprawy objęte federalizmem
i pozostawione współpracy międzyrządowej
2. Inicjatywy zewnętrzne (np. układ z Schengen)
włączono pod „dach” UE
3. Ani ETS, ani Komisja nie mogły wymusić głębszej
integracji w sprawach objętych drugim i trzecim filarem

Wspólnota Europejska – filar I

1. Oparty na Traktacie Rzymskim (TWE)
2. Zakres:
 - wspólny rynek (polityka konkurencji, pomoc publiczna)
 - wspólna polityka rolna
 - polityka regionalna
 - unia monetarna
3. Metoda wspólnotowa

Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa – filar II

1. Oparty na Traktacie z Maastricht (TUE)
2. Zakres:
 - ochrona wspólnych wartości, podstawowych interesów, niezawisłości i integralności UE
 - stopniowe formułowanie wspólnej polityki obronnej
3. Współpraca międzyrządowa (negocjacje i jednomyślność)

Wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne – filar III

1. Oparty na Traktacie z Maastricht (TUE)
2. Zakres:
 - zapobieganie i zwalczanie przestępczości zorganizowanej
 - współpraca policji i wymiaru sprawiedliwości
 - zbliżanie w miarę potrzeb i możliwości norm prawa karnego
 - koordynacja działań w ramach polityki imigracyjnej
 - obywatelstwo UE
3. Współpraca międzyrządowa (negocjacje i jednomyślność)

Traktat Lizboński – zmiany w organizacji

1. UE, a nie Wspólnota:
 - TUE
 - TWE → TFUE
2. Filar III – wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne
 - metoda wspólnotowa
 - jurysdykcja ETS
 - klauzule opt-out dla W. Brytanii, Polski, Czech
3. Filar II – wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa: nadal współpraca międzyrządowa
4. Zmiany w funkcjonowaniu instytucji UE

INSTYTUCJE UE

Instytucje UE – „wielka piątka”

- Rada Unii Europejskiej
- Rada Europejska
- Komisja Europejska
- Parlament Europejski
- Europejski Trybunał Sprawiedliwości

Rada UE (1)

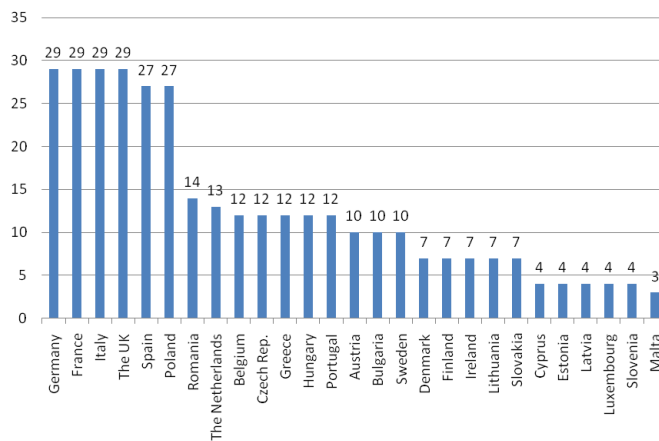
1. Jeden przedstawiciel z każdego państwa członkowskiego – minister odpowiedzialny za dany obszar
2. Główne ciało decyzyjne:
 - stanowienie prawa europejskiego (rozporządzenia, dyrektywy, decyzje, zalecenia i opinie)
 - koordynacja polityki gospodarczej państw członkowskich
 - przyjmowanie budżetu UE
 - zawieranie umów międzynarodowych (których stroną jest UE)
 - wypracowywanie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa
 - koordynacja współpracy w sprawach karnych

Rada UE (2)

3. Metoda podejmowania decyzji:
jednomyślność lub zasada większości kwalifikowanej
4. Prezydencja w UE – zadania:
 - przygotowanie planu działania UE (główne cele)
 - wypracowywanie kompromisów i organizacja prac Rady
 - 2011: Węgry, Polska
5. Traktat Lizboński:
 - Od 2014 r. zasada podwójnej większości przy głosowaniu
 - Wysoki Przedstawiciel Unii ds. Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa

Liczba głosów w Radzie UE

Source: europa.eu/institutions/inst/council.

Rada Europejska

1. Głowy państw i szefowie rządów oraz Przewodniczący Komisji Europejskiej
2. Zadania i kompetencje:
 - ustala kierunki rozwoju UE
 - kompromisy w najbardziej wrażliwych sprawach (np. perspektywa finansowa, zmiany traktatów, ostateczne warunki rozszerzenia, reformy polityki UE)
 - brak formalnej roli w stanowieniu prawa europejskiego
3. Metoda podejmowania decyzji: konsensus
4. Traktat Lizboński: Prezydent Rady Europejskiej

Komisja Europejska

1. Jeden komisarz z każdego państwa członkowskiego
2. Kompetencje:
 - inicjatywa prawodawcza
 - organ wykonawczy – prowadzi politykę UE
 - nadzór nad przestrzeganiem prawa unijnego (razem z ETS)
 - reprezentacja UE w niektórych negocjacjach międzynarodowych (np. w WTO)
3. Komisarz działa w interesie UE; zasada większościowego głosowania i konsensus
4. Dyrekcje Generalne
5. Traktat Lizboński:

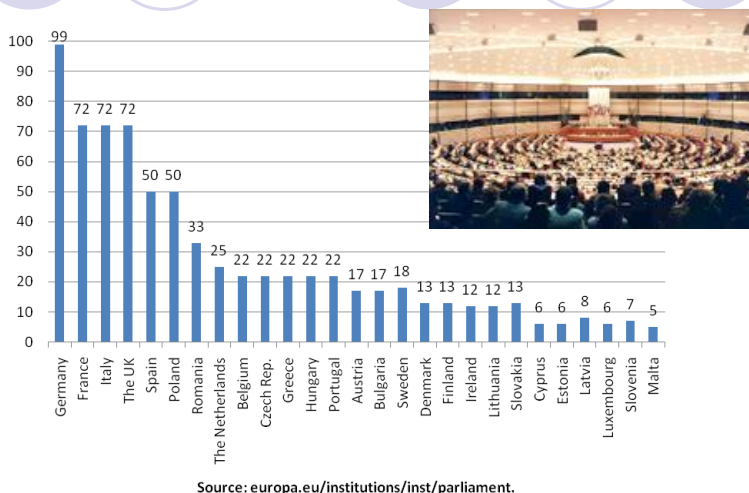
od 2014 r. liczba komisarzy = $\frac{2}{3}$ liczby państw członkowskich

Parlament Europejski

1. Polityczna reprezentacja społeczeństw

– 736 członków (np. DE-99, ESP-50, PL-50, IRE-12, LUX-6, MAL-5; duże dysproporcje)
2. Kompetencje:
 - udział przy stanowieniu prawa (wraz z Radą UE)
 - nadzór nad instytucjami UE
3. Brak partii krajowych, grupy (frakcje) polityczne, np. Grupa Europejskiej Partii Ludowej (Chrześcijańscy Demokraci, 265), Postępowy Sojusz Socjalistów i Demokratów (184), Porozumienie Liberalistów i Demokratów na rzecz Europy (84), Grupa Europejskich Konserwatystów i Reformatorów (55) i in.
4. Traktat Lizboński:
 - większe kompetencje (zwłaszcza przy stanowieniu prawa: budżet, wspólna polityka rolna, sprawy z filaru III)
 - Liczba parlamentarzystów nie większa niż 751

Liczba miejsc przypadających w Parlamencie poszczególnym państwom członkowskim, kadencja 2009-2014

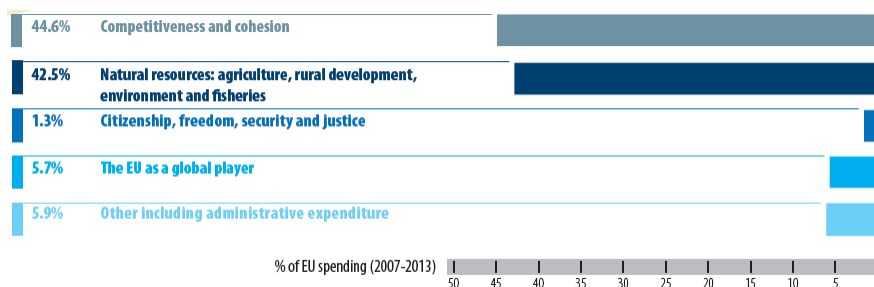
Europejski Trybunał Sprawiedliwości

1. Jeden sędzia z każdego państwa członkowskiego i jeden adwokat generalny (pomaga sędziom)
2. Kompetencje:
 - nadzór nad przestrzeganiem prawa UE (wydawanie wyroków oraz interpretacja traktatów i prawa unijnego)
 - rozstrzyga spory między państwami członkowskimi, między UE a państwami członkowskimi, między instytucjami UE, między obywatelami UE a UE
3. Traktat Lizboński:
 - jurysdykcję ETS rozciągnięto na sprawy z filaru III (wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne)
 - ETS nie może orzekać w sprawach należących do filara II (Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa)

BUDŽET UE

Budžet UE

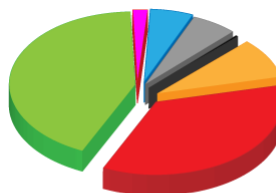

Žródło: <http://ec.europa.eu/budget/>

Na co są wydawane pieniądze przez UE?

Wieloletni plan finansowy UE na lata 2007-2013:

1. Zrównoważony wzrost (konkurencyjność i spójność)
2. Ochrona zasobów naturalnych i zarządzanie nimi
3. Obywatelstwo, wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość
4. UE jako globalny partner
5. Administracja
6. Rekompensaty (rabaty dla nowych państw członkowskich)

- 1a. Competitiveness for growth and employment : 9 %
- 1b. Cohesion for growth and employment : 35,6 %
- 2. Preservation and management of natural resources : 42,5 %
- 3 a. Freedom, security and justice : 0,8 %
- 3 b. Citizenship : 0,5 %
- 4. The EU as a global player (excl. EDF) : 5,7 %
- 5. Total administrative expenditure : 5,8 %
- 6. Compensations BG/RO : 0,1 %

Źródło: <http://ec.europa.eu/budget/>

Wydatki w 2010 r.

Opis	Miliardy euro	Udział w całości [%]
Zrównoważony wzrost	47,7	38,8
Ochrona zasobów naturalnych i zarządzanie nimi	58,1	47,3
Obywatelstwo, wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość	1,4	1,1
UE jako globalny partner	7,8	6,3
Administracja	7,9	6,4
Rekompensaty	0,0	0,0
Wydatki razem	122,9	100,0

Źródło: <http://ec.europa.eu/budget/>

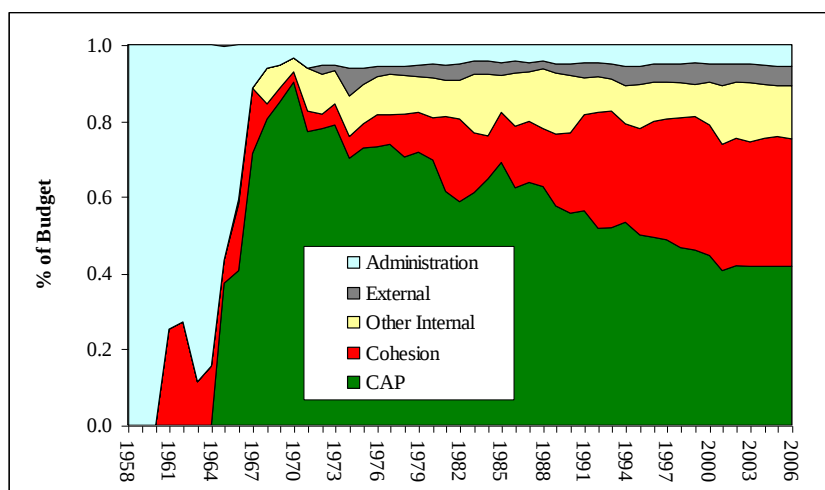
Wydatki w 2011 r.

Opis	Miliardy euro	Udział w całości [%]
Zrównoważony wzrost	53,3	42,1
Ochrona zasobów naturalnych i zarządzanie nimi	56,4	44,6
Obywatelstwo, wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość	1,5	1,2
UE jako globalny partner	7,2	5,7
Administracja w tym Komisja	8,2 3,3	6,5 2,6
Rekompensaty	0,0	0,0
Wydatki razem	126,5	100,0

Źródło: <http://ec.europa.eu/budget/>

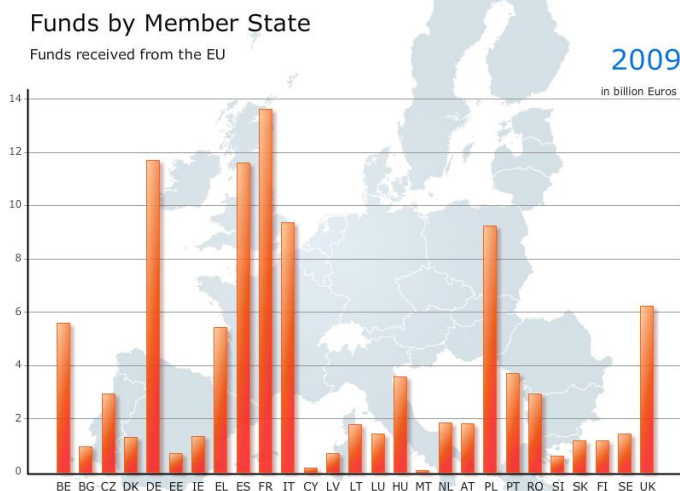
Ewolucja wydatków UE

Źródło: Baldwin i Wyplosz (2009).

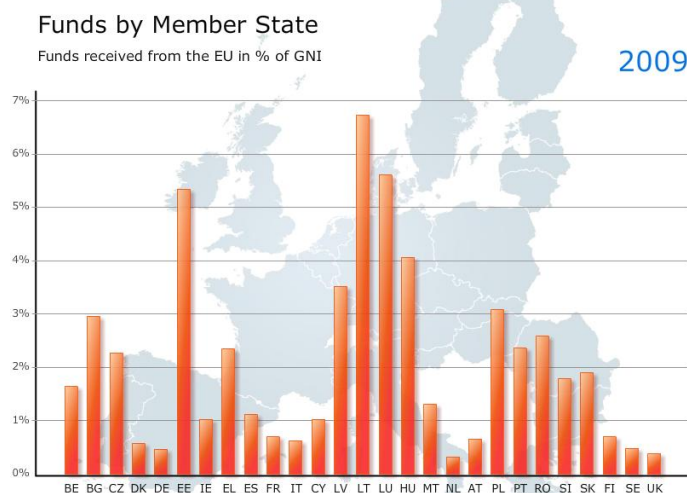
Środki otrzymane przez poszczególne państwa członkowskie UE w 2009 r. (w mld euro)

Źródło: http://ec.europa.eu/budget/biblio/multimedia/interactive/fundsbymemberstate/index_en.cfm

Środki otrzymane przez poszczególne państwa członkowskie UE w 2009 r. (w procentach dochodu narodowego brutto)

Źródło: http://ec.europa.eu/budget/biblio/multimedia/interactive/fundsbymemberstate/index_en.cfm

Dochody budżetu UE

Budżet UE musi być zrównoważony corocznie

Główne typy dochodów UE

Dochody własne

- 1) tradycyjne dochody własne
 - z tytułu cel
 - opłaty rolne (cukier)
- 2) dochody oparte na podatku VAT
(podstawą jest zasadniczo 1% wpływów podatkowych, a stawka to zasadniczo 0,3)
- 3) dochody oparte na składce od DNB (składnik uzupełniający)

Dochody pozostałe

- od 1977 r. nieistotne
- podatki płacone przez urzędników unijnych, kary i nadwyżki z lat poprzednich
- przed 1970 r. – bezpośrednie składki państw członkowskich

Dochody są wpłacane co miesiąc.

Dochody w 2010 r.

Opis	Miliardy euro	Udział w całości [%]
Dochody z cel i opłat od cukru	14,2	11,6
Dochody oparte na VAT	14,0	11,3
Reszta – do sfinansowania dodatkowymi dochodami (dochody oparte na DNB)	93,4	75,9
Dochody pozostałe	1,4	1,2
Dochody razem	122,9	100,0

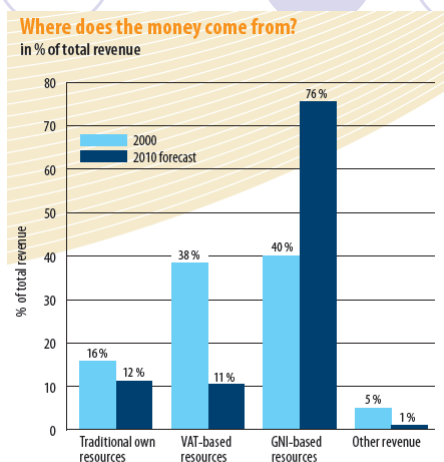
Source: <http://ec.europa.eu/budget/>

Dochody w 2011 r.

Opis	Miliardy euro	Udział w całości [%]
Dochody z cel i opłat od cukru w tym: opłaty dot. cukru cła	16,8 16,7 0,1	13,3 13,2 0,1
Dochody oparte na VAT	13,8	10,9
Reszta – do sfinansowania dodatkowymi dochodami (dochody oparte na DNB)	94,5	74,7
Dochody pozostałe	1,4	1,1
Dochody razem	126,5	100,0

Source: <http://ec.europa.eu/budget/>

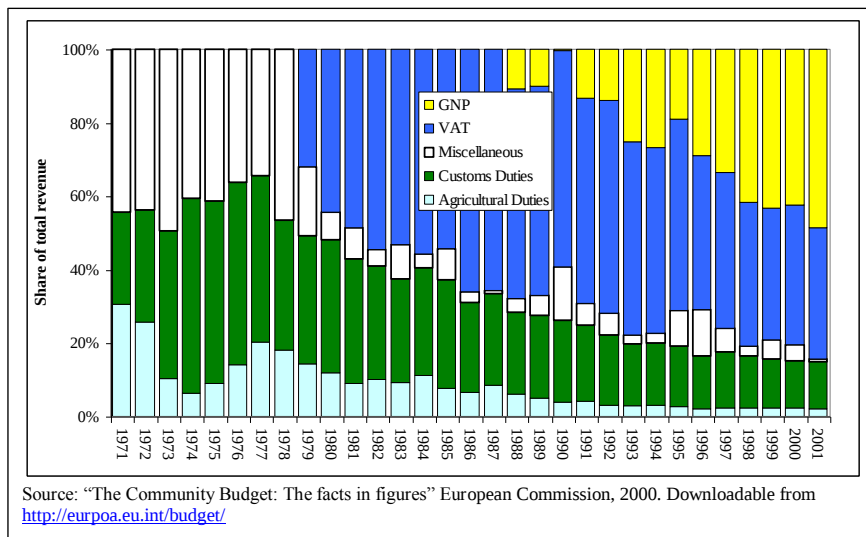
Dochody w 2010 r. i 2000 r.

Own resources of the EU budget

Źródło: <http://ec.europa.eu/budget/>

Ewolucja źródeł pozyskania dochodów

Środki wpłacone do budżetu UE przez poszczególne państwa członkowskie w 2009 r. (w mld euro)

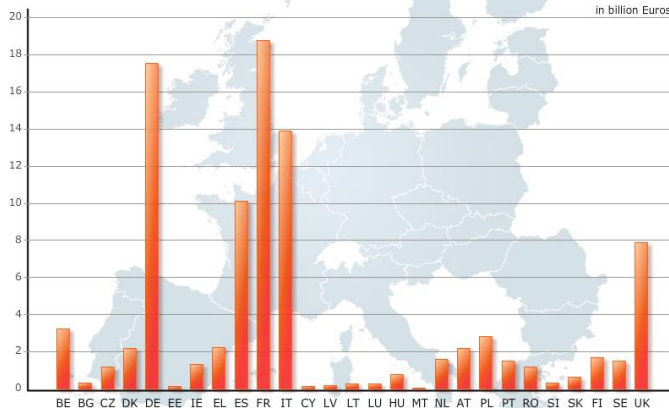
Źródło: http://ec.europa.eu/budget/biblio/multimedia/interactive/fundsbymemberstate/index_en.cfm

Funds by Member State

Funds paid to the EU

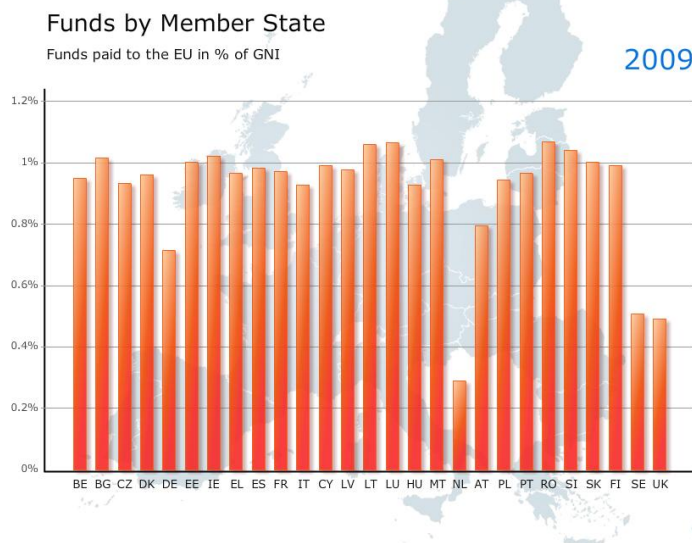
2009

in billion Euros

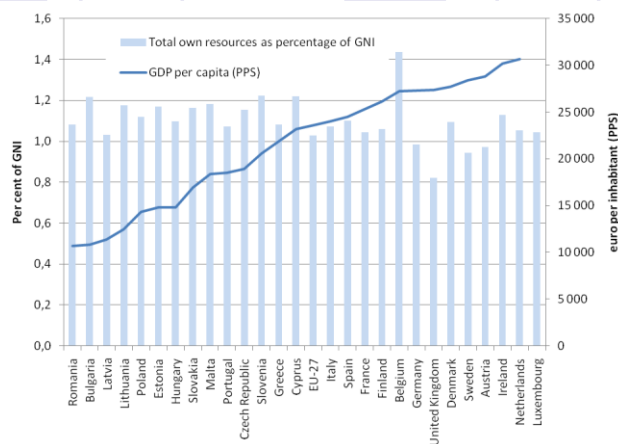

Środki wpłacone do budżetu UE przez poszczególne państwa członkowskie w 2009 r. (w procentach DNB)

Źródło: http://ec.europa.eu/budget/biblio/multimedia/interactive/fundsbymemberstate/index_en.cfm

Wkład do budżetu i PKB *per capita*

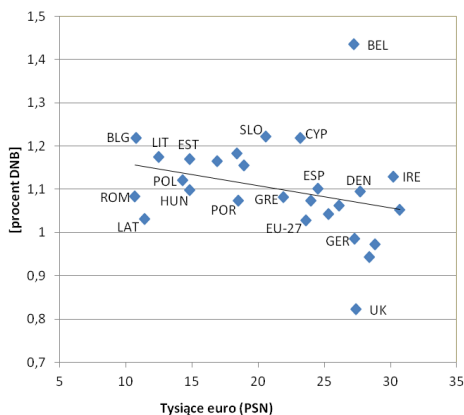

Source: Eurostat (GDP per capita) and ec.europa.eu/budget/ (TOR to GNI).

Łączne zasoby własne do DNB w 2010 r.; UE-27: 1.03% DNB; przeciętna: 1.1% DNB (Węgry); mediana: 1.08% DNB (Rumunia).

PKB *per capita* oparte na PPS z 2009 r. (dla Bułgarii 2008 r.); UE: 23 600 euro *per capita*; Luksemburg: 63 700 euro *per capita*.

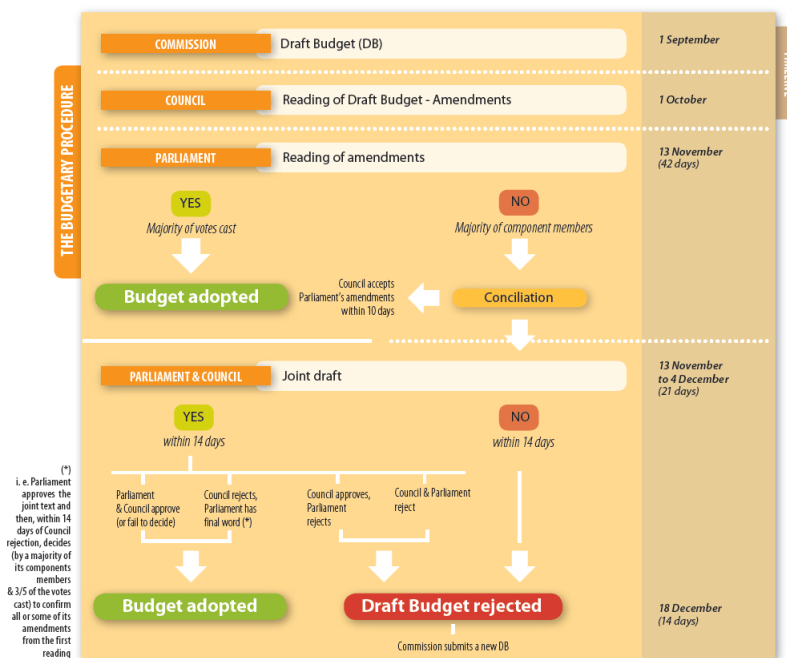
Wkład do budżetu i PKB *per capita*

Źródło: Eurostat i ec.europa.eu/budget/ (TOR do DNB).

Łączne zasoby własne do DNB w 2010 r.; UE-27: 1.03% DNB; przeciętna: 1.1% DNB (Węgry); mediana: 1.08% DNB (Rumunia).

PKB *per capita* oparte na PPS z 2009 r. (dla Bułgarii 2008 r.); UE: 23 600 euro *per capita*; Luksemburg: 63 700 euro *per capita*.

Źródło: <http://ec.europa.eu/budget/>